

at denne Kommission var enedes om, at samtlige Fuldmægtige skulde statsansættes, blev Spørgsmaalet paa ny i Justitsministeriet gjort til Genstand for en Drøftelse, hvorefter der, allerede under den foregaaende Venstregering, blev fremsat et Lovforslag derom her i Tinget. Dette Forslag blev imidlertid ikke fremmet, men blev saa atter fremsat af den socialdemokratiske Regering. Vi er dog endnu ikke naaet til Ende med Forslagets Behandling.

Det er et vanskeligt Spørgsmaal at lovgive om, fordi man ser saa forskelligt paa det rundt omkring i Landet. Nogle Steder er Fuldmægtiginstitutionen opretholdt i sin gamle Form, Fuldmægtigene er rent private Raadgivere, og de Steder kan Folk slet ikke forstaa, at man ønsker at komme bort fra den Ordning. Andre Steder er Dommerfuldmægtigene derimod gaaet over til at være en Slags privatiserende Sagsførere, og der kan Befolkningen lige saa klart ikke forstaa, at det skal være tilladt, at Personer, der optræder paa Statens Vegne, med Statsmagten bag sig, undertiden kan træde ind i rent private Forhold. Den sidste Anskuelse tror jeg mere og mere trænger igennem overalt i Befolkningen, idet man har set de Ulemper, der var forbundet med den anden Ordning. Et af de sidste Eksempler paa denne uheldige Ordning er den kedelige Affære fra Bornholm, hvor det kom til at bero paa et rent Tilfælde, om de Folk, det var gaaet ud over, kunde faa Erstatning af Statskassen eller ej. Sagen var til Behandling i Justitsministeriet i min Forgængers Tid, og han havde den vanskelige Opgave at skulle sondre mellem de Tilfælde, hvor Staten var forpligtet, og hvor den ikke var det, en Sondring, som man fra alle Sider var enig om var rigtig. Men Folk ovre paa Bornholm kunde ikke forstaa det; de forstod ikke, at Stillingen kunde forrykkes, efter som vedkommende var optraadt formelt paa den ene eller paa den anden Maade; der var næsten ingen Forskel paa hans Stilling: det var det samme Værelse, de samme Protokoller, saa Folk troede, at det samme maatte gælde i alle Tilfælde.

Det Forslag, der blev fremsat af min Forgænger, fremsættes nu igen for de første tre Paragraffers Vedkommende, §§ 1—3, men med nogle faa Ændringer. Den Paragraf, Striden navnlig har staaet om, er den, der gaar ud paa, at samtidig med Gennemførelsen af dette Lovforslag skal der paa Statskontorerne kunne udføres visse Privatforretninger for ubemidlede, og

eventuelt ogsaa for andre, som maatte ønske at benytte Statens Embedsmænd dertil. Efter det tidligere Forslag var det overladt til Justitsministeriet at bestemme, hvilke Sager det var, og hvilke Takster der skulde gælde. Under Diskussionen var et andet Forslag fremme, hvorefter man i Lovforslaget skulde nævne, at de og de Forretninger var det overladt Embedskontorerne at udføre. Det lykkedes ikke at naa til et endeligt Resultat i denne Strid, men Forslaget forelægges nu i den Form, at man optager den Tanke, der var udtrykt i Mindretallets Forslag, dog at man ikke nævner alle de Forretninger, som der stod nævnt, idet det den Gang blev gjort gældende af Flertallet, at det vilde være for farligt at nævne dem alle. Vi har saa taget nogle af dem ud, men samtidig føjet en Bestemmelse til om, at Justitsministeren kan supplere disse Sager, efter som Tiden maatte vise, at visse Sager er saa klare, at de kan forelægges for Embedsmanden, og at han kan udføre Forretningen. Thi det maa vi være klar over, at Embedsmanden selvfølgelig ikke maa komme ind i Forretninger, hvor han skal indhente Oplysningerne til de private, og hvor han skal raadgive i vanskelige Forhandlinger; det vil kun være lette og klare Tilfælde, der vil kunne blive Tale om, i hvilke altsaa de juridiske Dokumenter kan blive oprettet paa Kontorerne.

For at give det høje Landsting en Oversigt over de økonomiske Byrder, der er forbundet hermed, har man i Motiverne gjort Rede for, hvilke Indtægter man har af Retsmaskineriet, om jeg saa maa sige. Jeg tager alle Indtægter med, selv om jeg mener, at de ikke alle strengt taget kan tages med ind under Indtægter af Retsplejen. Ligeledes har vi taget alle Udgifterne med for at kunne faa en Oversigt over, hvorledes det staar til hinanden. Der er saa gjort Rede for, hvor meget Nyordningen vil komme til at koste. Der var i det Udvalg, jeg før omtalte, Tale om, at der skulde være 363 Fuldmægtige. Vi mener dog, at man kan nøjes med 200, hvoraf 130 skulde ansættes fast, medens 70 skulde honorarlønnes, altsaa ikke være fast statsansatte. Efter den Beregning, vi her har stillet op, og som jeg tror er meget nøgternt opstillet, vil Reformen koste 550 000 Kr. Men samtidig maa Rigsdagen være klar over, at dette Lovforslags Vedtagelse vil drage et andet Lovforslag med sig, nemlig om fast Ansættelse af Politifuldmægtige, og det vil koste 190 000 Kr., saa at Udgifterne ved